

Posudek oponenta diplomové práce

Autor/autorka práce: **Bc. Kateřina Šedivá**

Název práce: **Dlouhodobá péče o lidi s duševním a mentálním handicapem**

Autorka se v práci zabývá analýzou nákladů na péči o lidi s duševním a mentálním handicapem. Porovnává situaci v zařízeních ústavní péče s náklady na asistenta sociální péče.

Celá teoretická část uvádí je zpracována velmi informativním a názorným způsobem. Autorka definuje a klasifikuje druhy zdravotního postižení, příjmy, které mají k dispozici osoby s duševní poruchou (příspěvek na péči, invalidní důchod, vlastní příjem), služby (ambulantní, lůžková péče, komunitní péče), které jsou osobám s duševní poruchou poskytovány, v kontextu aktuální právní úpravy. V této souvislosti popisuje i dosud příliš nevyužívaný model asistenta sociální péče, se kterým dále pracuje v praktické části diplomové práce. U dvou zvolených služeb – pobytových sociálních služeb a služeb asistenta sociální péče – provádí i zajímavé grafické srovnání finančních toků vznikajících při poskytování služeb. Teoretickou část uzavírá a vhodně doplňuje čtvrtá kapitola, která přináší některá mezinárodní srovnání struktury jednotlivých druhů služeb využívaných ve sledovaných zemích.

Praktickou část práce tvoří kapitoly 5-7. V nich jsou analyzovány náklady a výnosy tří zařízení lůžkové péče a variantní modely odhadu nákladů a výnosů asistenta sociální péče.

Jádrem práce je kapitola šestá, kde je prováděna analýza nákladů vybraných poskytovatelů. U poskytovatelů sociálních pobytových služeb jsou brány v úvahu skutečné náklady tří různých existujících poskytovatelů (bez uvedení jejich konkrétního názvu, s podrobnějším rozбором nákladů třetího poskytovatele). Náklady i výnosy poskytovatelů jsou posuzovány ve své celkové výši, přepočtené na jednoho klienta, na jednoho zaměstnance i na jednoho zaměstnance v přímé péči. Všechny tyto rozборы ukazují výrazný podíl osobních nákladů na nákladech poskytovatele. Současně ukazuje, že ve financování poskytovatelů hrají významnou roli dotace ze státního rozpočtu.

Pro asistenta sociální péče autorka vytváří modely, které by zahrnuly srovnatelný okruh nákladů – osobní náklady (srovnatelné s obdobně zařazenými pracovníky poskytovatelů), náklady na bydlení (uvažované variantně – docházení asistenta, společná domácnost asistenta s klientem, nájemné bydlení, vlastní bydlení pořízené na hypotéku) a další náklady. Autorka variantně předpokládá, že asistent bude pečovat o 3-6 klientů s různým stupněm postižení. Na straně výnosů počítá téměř výhradně s platbami klientů za služby, za určitou formu výnosu považuje autorka i osvobození/úlevy na daních a pojistném, které mohou asistenti využít. Tak vytváří několik modelových situací, pro něž provádí simulaci a odhad pravděpodobnosti ztráty asistenta aplikací Cramér-Lundbergova modelu (domnívám se, že popis modelu měl být obsažen již v teoretické části práce). U většiny modelů je pro vyrovnané financování nutná finanční spoluúčast klienta nad rámec příspěvku na péči.

V závěrečné kapitole praktické části autorka srovnává vytvořené modely a hodnotí vhodnost jejich použití z hlediska klienta i z hlediska státu. Práci uzavírá stručný závěr.

Teoretická i praktická část jsou vhodně doplněny přehlednými tabulkami, grafy a schématy. Rozsah práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Práci doplňují seznam tabulek, seznam

obrázků a funkční přílohy (výkazy zisku a ztráty tří poskytovatelů, vzorová smlouva pro asistenta sociální péče). Příložené CD obsahuje (kromě práce samé) modely variant asistenta sociální péče v MS Excel a zdrojové kódy k aplikaci Cramér-Lumbergova modelu v programu Matlab.

Práce je vyhotovena velmi pečlivě, přesto se v ní objevují určité drobné formální nedostatky, vzniklé zřejmě nepozorností při závěrečné korekci (především chybné pády slov a interpunkce). Práce vychází z řady dostupných zdrojů domácí a zahraniční literatury v oboru, odkazy na literaturu jsou v práci řádně uváděny.

Cíl práce byl autorkou **splněn**.

Je pochopitelné, že autorka mohla vytvořit jen omezený počet modelových situací, širší využití asistenta sociální péče přinese jistě celou řadu dalších variant. (Předpokládá se, že všichni klienti jednoho asistenta budou ubytováni v jedné nemovitosti? Budou si stravu zajišťovat zcela sami či pouze s pomocí asistenta? Budou s nimi bydlet jejich rodinní příslušníci? Bude se asistent o klienty starat celoročně bez dovolené?) K některým odhadům lze mít určité výhrady, resp. lze pochybovat o tom, zda modely na asistenta sociální péče zahrnují skutečně veškeré náklady (úhrada stravování v zařízeních lůžkové péče je téměř třikrát vyšší, než relativně skromné částky uvažované autorkou na potraviny při využití asistenta; počet klientů připadajících na jednoho zaměstnance v přímé péči v lůžkových zařízeních je násobně nižší, než je uvažován v případě asistenta; odměna ve výši 18.000 Kč měsíčně nemusí být vždy dosažitelná při zvážení možné variability počtu klientů). U služeb asistenta sociální péče je při reálném širším využití třeba zejména v případech, kdy asistent dochází za klientem, počítat s daleko větší variabilitou rozsahu smluvených služeb a tím i výše úhrad ze strany jednotlivých klientů.

Dotazy k práci:

- Jaká by byla podle Vás optimální struktura služeb sociální péče poskytovaných osobám s duševní poruchou v ČR?
- Domníváte se, že služba asistenta sociální péče může být perspektivně použita univerzálně pro všechny klienty? Bylo by to sociálně únosné?
- Měl by se na úhradě nákladů této služby více podílet stát?

Navrhuji hodnocení známkou **velmi dobře** a práci **doporučuji** k obhajobě.

V Plzni 27.8.2015

Mgr. ing. Dana Bárková, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta aplikovaných věd
katedra informatiky a výpočetní techniky

②

